

Sprawa C-795/23

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

21 grudnia 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesgerichtshof (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

21 grudnia 2023 r.

Strona pozwana, druga strona postępowania rewizyjnego i strona wnosząca skargę rewizyjną:

konekra GmbH

LN

Strona powodowa, strona wnosząca skargę rewizyjną i druga strona postępowania rewizyjnego:

USM U. Schärer Söhne AG

Przedmiot postępowania głównego

Dyrektywa 2001/29/WE – Prawo autorskie – Pojęcie „utworu” – Ocena oryginalności

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia prawa Unii, art. 267 TFUE

Pytanie prejudycjalne

1. Czy w przypadku utworów będących dziełami sztuki użytkowej ochrona na podstawie prawa o wzorach przemysłowych stanowi zasadę, a ochrona na

podstawie prawa autorskiego jest wyjątkiem, tak że przy ocenie oryginalności tych utworów na podstawie prawa autorskiego należy stawiać wyższe wymagania swobodnym twórczym wyborom twórcy niż w przypadku innych rodzajów utworów?

2. Czy ocena oryginalności na podstawie prawa autorskiego powinna (również) opierać się na subiektywnym postrzeganiu procesu twórczego przez twórcę, w szczególności, czy twórca musi świadomie podejmować swobodne twórcze wybory, aby mogły one zostać uznane za swobodne twórcze wybory w rozumieniu orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej?

3. Jeśli w kontekście oceny oryginalności decydujące znaczenie ma to, czy i w jakim stopniu twórczość artystyczna znalazła obiektywny wyraz w utworze: czy okoliczności, które wystąpiły po decydującym dla oceny oryginalności momencie stworzenia wzoru, takie jak prezentacja wzoru na wystawach sztuki lub w muzeach lub jego uznanie w kręgach specjalistów, mogą być również brane pod uwagę przy tej ocenie?

Przywołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10), w szczególności art. 2 lit. a), art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1.

Przywołane przepisy krajowe

Urheberrechtsgesetz (ustawa o prawie autorskim, zwana dalej „UrhG”), w szczególności § 2 ust. 1 pkt 4, ust. 2

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Powódka jest producentem modułowego systemu mebli, który od dziesięcioleci sprzedaje pod nazwą „USM Haller” i w którym chromowane na wysoki połysk okrągłe rury są montowane w ramy za pomocą kulistych węzłów łączących. W takich ramach można umieścić różnokolorowe metalowe powierzchnie zamykające (tzw. ścianki). Stworzone w ten sposób korpusy można dowolnie łączyć i montować jeden na drugim lub obok siebie.
- 2 Pozwana ad 1 (zwana dalej jedynie „pozwaną”), której członkiem zarządu jest pozwany ad 2, oferuje za pośrednictwem swojego sklepu internetowego części zamienne i elementy uzupełniające do systemu mebli USM Haller. Odpowiadają one kształtem i przeważnie również kolorem oryginalnym komponentom powódki. Początkowo pozwana ograniczała się do działalności związanej wyłącznie z częściami zamiennymi, lecz następnie, w latach 2017/2018

przeprojektowała swój sklep internetowy, w którym są obecnie wymienione wszystkie komponenty wymagane do montażu kompletnego zestawu mebli USM Haller. Pozwana reklamuje się również na swojej stronie internetowej, zamieszczając zdjęcia zmontowanych mebli. Dostarcza ona meble wraz z instrukcją montażu, w której jest wyjaśnione, jak złożyć w całość poszczególne meble. Pozwana oferuje swoim klientom usługę montażu, w ramach której poszczególne dostarczone części są w całości składane u klienta w gotowy mebel.

- 3 Powódka uważa, że system mebli USM Haller jest chronionym prawem autorskim utworem stanowiącym dzieło sztuki użytkowej, ale w każdym razie dziełem chronionym przed naśladownictwem na podstawie przepisów prawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Powódka postrzega przeprojektowanie sklepu internetowego jako nowe ukierunkowanie modelu biznesowego pozwanej, którego celem jest już nie tylko oferowanie części zamiennych do systemu mebli powódki, ale także produkcja, oferowanie i sprzedaż własnego systemu mebli, który jest identyczny z jej systemem. Powódka uważa, że pozwana narusza w ten sposób prawa autorskie do jej systemu mebli, a w każdym razie należy to traktować jako niedozwolone w świetle prawa konkurencji naśladownictwo.
- 4 Powódka wystąpiła przeciwko pozwanym z roszczeniem o zaniechanie, o udzielenie informacji i przedłożenie faktur, o zwrot kosztów upomnień oraz o ustalenie ich odpowiedzialności odszkodowawczej. Powódka opiera zawarte w pozwie roszczenia przede wszystkim na prawie autorskim oraz, alternatywnie, na ochronie dzieł na podstawie prawa konkurencji.
- 5 Landgericht (sąd krajowy) uwzględnił roszczenia przede wszystkim na podstawie przepisów prawa autorskiego. Z kolei sąd odwoławczy [OLG Düsseldorf (wyższy sąd krajowy w Düsseldorfie), wyrok z dnia 2 czerwca 2022 r. – 20 U 259/20, juris] oddalił częściowo roszczenia pozwu z uwagi na fakt, że system mebli USM Haller nie jest, zdaniem sądu, chronionym prawem autorskim – w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 4, ust. 2 UrhG – utworem stanowiącym dzieło sztuki użytkowej, ponieważ nie spełnia wymogów utworu zgodnie z najnowszym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sąd ten uwzględnił roszczenia pozwu jedynie w zakresie, w jakim opierają się one na ochronie dzieł na podstawie prawa konkurencji. W swojej skardze rewizyjnej („Revision”) powódka nadal dochodzi roszczeń z tytułu praw autorskich, podczas gdy pozwani dążą do oddalenia roszczeń również w tym zakresie, w jakim opierają się one na prawie konkurencji.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 6 Powodzenie skargi rewizyjnej powódki skierowanej przeciwko oddaleniu dochodzonych w pierwszej kolejności roszczeń z tytułu praw autorskich zależy od wykładni pojęcia utworu zawartego w art. 2 lit. a), art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29. Prawidłowa wykładnia prawa Unii nie jest – w świetle zawisłego przez Trybunałem pod sygnaturą C-580/23 postępowania z wniosku

o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonego w dniu 20 września 2023 r. przez szwedzką Svea hovrätt – na tyle oczywista, by nie pozostawiała ona miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości (zob. wyrok z dnia 6 października 2021 r., Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, pkt 32 i nast.)

- 7 W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego: sąd odwoławczy wywnioskował z wyroku z dnia 12 września 2019 r., Cofemel (C-683/17, EU:C:2019:721, pkt 51 i nast.), że ochrona prawnoautorska przedmiotów chronionych jako wzory musi pozostać wyjątkiem w porównaniu z ochroną wzorów, aby nie osłabiać celów i skuteczności obu rodzajów ochrony.
- 8 Sąd odsyłający uważa jednak, że z wywodów w pkt 50–52 wyroku Cofemel nie wynika, by w przypadku przedmiotów chronionych jako wzory należało postawić większe wymogi dla oryginalności niezbędnej do uzyskania ochrony prawnoautorskiej tych przedmiotów jako dzieł sztuki użytkowej niż w przypadku innych rodzajów utworów. Trybunał stwierdził, że wzory należy uznać za utwory w rozumieniu dyrektywy 2001/29, jeżeli spełniają one dwa wymogi, które mają zastosowanie w równym stopniu do wszystkich przedmiotów kwalifikujących się do ochrony prawnoautorskiej. Po pierwsze, muszą być oryginalne w tym znaczeniu, że stanowią własną twórczość intelektualną ich autora, a po drugie, muszą stanowić wyraz takiej twórczości (wyrok z dnia 12 września 2019 r., Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, pkt 29, 48; zob. także opinia rzecznika generalnego M. Szpunara w sprawie Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:363, pkt 31; co do zakresu ochrony zob. wyrok z dnia 1 grudnia 2011 r., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, pkt 97 i nast.)
- 9 Stwierdzenie Trybunału, że kumulacja ochrony przewidzianej dla wzorów i ochrony wynikającej z prawa autorskiego może nastąpić jedynie w określonych sytuacjach, nie ma zatem, zdaniem izby orzekającej, charakteru normatywnego, lecz czysto opisowy. Ze stwierdzenia tego wynika jedynie, że ochrona jednego i tego samego przedmiotu zarówno jako wzoru, jak i utworu będzie w rzeczywistości wyjątkiem, ponieważ przedmiot chroniony jako wzór rzadziej będzie spełniał wymogi ochrony prawnoautorskiej niż wymogi ochrony wzoru.
- 10 Zakres artystycznej oryginalności jest zwykle ograniczony w przypadku przedmiotów chronionych jako wzory, których indywidualne cechy są określone przez ich przeznaczenie. W związku z tym pojawia się w tym przypadku w szczególności pytanie, czy przedmioty te posiadają artystyczną oryginalność poza ich formą zdeterminowaną przez funkcję i czy ta oryginalność osiąga poziom uzasadniający ochronę prawnoautorską [BGH, GRUR 2023, 571 (juris pkt 15) – Vitrienenleuchte (oświetlenie witryn), z dalszymi odesłaniami]. Należy przy tym wziąć pod uwagę, że dla ochrony prawnoautorskiej utworów stanowiących dzieła sztuki użytkowej – podobnie jak dla wszystkich innych rodzajów utworów – wymagany jest, zwłaszcza z uwagi na wyjątkowo długi okres ochrony prawnoautorskiej, pewien minimalny poziom oryginalności [zob. BGHZ 199, 52 (juris pkt 40) – Geburtstagszug; BGH, wyrok z dnia 29 kwietnia 2021 r. –

I ZR 193/20, GRUR 2021, 1290 (juris pkt 60) = WRP 2021, 1461 – Zugangsrecht des Architekten (prawo dostępu architekta)].

- 11 Przy ocenie indywidualnego charakteru, który jest przesłanką ochrony wzoru (zob. art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 1 dyrektywy 98/71/WE), należy co prawda wziąć również pod uwagę stopień swobody twórczej – a mianowicie swobody twórcy przy opracowywaniu wzoru (art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 6/2002, art. 5 ust. 2 dyrektywy 98/71). Jednakże ochrona wzoru – w przeciwieństwie do ochrony prawnoautorskiej – nie wymaga od twórcy korzystania z zakresu wolności twórczej w celu dokonywania kreatywnych wyborów odzwierciedlających jego osobowość. Wystarczy raczej, że uda mu się zaprojektować wzór, którego całościowe wrażenie, wywoływane z punktu widzenia poinformowanego użytkownika, różni się od wrażenia, jakie wywiera wzór, który został udostępniony publicznie (art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 6/2002, art. 5 ust. 1 dyrektywy 98/71).
- 12 W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego: sąd odwoławczy stwierdził, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej decydujące są rozważania twórcy towarzyszące tworzeniu przedmiotu. Przy ocenie oryginalności znaczenie ma subiektywne spojrzenie twórcy (zob. w tej kwestii również postanowienie odsyłające Svea hovrätt, pkt 26–35). Twórca musi świadomie dokonywać swobodnych wyborów twórczych, co jest wykluczone, jeśli jest on faktycznie lub tylko rzekomo związany zasadami, warunkami technicznymi lub innymi ograniczeniami. Estetyka wzoru również nie mówi nic o tym, czy powstał on w wyniku swobodnych twórczych wyborów, ponieważ wypowiedzi twórcy dotyczące procesu twórczego nie stanowią podstawy do przyjęcia, że dokonał on swobodnych twórczych wyborów.
- 13 Jednak zdaniem sądu odsyłającego również ocena oryginalności musi być – w odniesieniu do wszystkich rodzajów utworów – przeprowadzana jednolicie i w sposób obiektywny w świetle konkretnie przedstawionego utworu. Subiektywne spojrzenie autora w sensie zamiaru twórczego lub świadomości swobodnych twórczych wyborów nie powinno mieć znaczenia.
- 14 Definiując oryginalny przedmiot w znaczeniu własnej twórczości intelektualnej, Trybunał nie stwierdził – tak jak uczynił to w swojej ocenie sąd odwoławczy – że konieczny jest do tego „świadomy”, wolny wybór twórczy. Wręcz przeciwnie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału ocenę przeprowadza się raczej na podstawie okoliczności, w których ewentualna wola tworzenia jest wyrażona przez twórcę w sposób obiektywnie możliwy do ustalenia. Na przykład w przypadku raportów pisemnych oryginalność może wynikać z wyboru, układu i połączenia słów (zob. wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo). Z orzecznictwa Trybunału nie można wywnioskować, że oprócz ustalenia, że autor dokonał obiektywnie nieskrępowanego, a zatem swobodnego (twórczego) wyboru, konieczne jest ustalenie, że autor był świadomy, że dokonuje w tym sensie swobodnego (twórczego) wyboru. Świadomość dokonania twórczego wyboru nie może być

również wymagana z tego względu, iż artystyczne osiągnięcia mogą być także dokonane nieświadomie lub podświadomie.

- 15 O ile w wyroku *Brompton Bicycle* Trybunał odniósł się do czynników i względów, którymi autor kierował się przy dokonywaniu wyboru formy produktu (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 35 i nast.), o tyle zdaniem sądu odsyłającego nie wynika z niego, że przyjęcie oryginalności wymaga ustalenia „świadomego” twórczego wyboru dokonanego przez autora. Z wyroku *Brompton Bicycle* wynika raczej, że istotne jest to, czy wynik procesu twórczego stanowi artystyczne osiągnięcie. Sądy krajowe powinny zatem zbadać, czy autor produktu wyraził przy wyborze jego formy swoje możliwości twórcze w sposób oryginalny, dokonując swobodnych i twórczych wyborów, i zaprojektował ten produkt tak, by odzwierciedlał on jego osobowość (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 34).
- 16 Ponadto Trybunał nie uwzględnił propozycji rzecznika generalnego, aby w pojęciu utworu uwzględnić inne czynniki poza cechami oryginalności i wyrażania twórczej osobowości, takie jak wola twórcy (zob. opinia rzecznika generalnego M. Camposa Sáncheza-Bordony w sprawie *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:79, pkt 92 i nast.) Zamiast tego Trybunał stwierdza, że decydującym czynnikiem dla oceny oryginalności jest istnienie pewnego zakresu wolności przy tworzeniu, który pozostawia miejsce na korzystanie ze swobody twórczej (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 24). Skupienie się na zakresie wolności, który można określić na podstawie obiektywnych okoliczności, takich jak znany zestaw form lub potrzeby techniczne, służy właśnie obiektywizacji pojęcia utworu (zob. Zech, ZUM 2020, 801, 802). Ze względu na to, że trudno jest ustalić świadomość wykorzystania zakresu wolności w trakcie tworzenia jako procesu wewnętrznego (Tolkmitt, GRUR 2021, 383, 386), sąd krajowy, który musi wziąć pod uwagę wszystkie istotne okoliczności danej sprawy, które istniały przy projektowaniu przedmiotu (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 37), będzie musiał regularnie wnioskować o woli twórcy w trakcie procesu tworzenia na podstawie rezultatu tego procesu i może również wykorzystywać w tym celu wspierające obiektywne wskazówki.
- 17 Za wykładnią obiektywną przemawia pewność prawa i porównanie z drugim kryterium ustanowienia ochrony („wyrażaniem”), przy którym zgodnie z orzecznictwem Trybunału należy w procesie identyfikacji przedmiotu objętego ochroną wykluczyć wszelkie elementy subiektywności, które nie służą pewności prawa (wyrok z dnia 13 listopada 2018 r., *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, pkt 41). Byłoby to ze szkodą dla pewności prawa i prowadziłoby do niesprawiedliwych rezultatów, gdyby wszelkie subiektywne elementy nie mogły być również wykluczone przy ocenie pierwszego kryterium oryginalności.
- 18 Gdyby zależało to wyłącznie od subiektywnego podejścia twórcy, to z jednej strony – jak wynika z założeń sądu odwoławczego w niniejszej sprawie – twórca,

który uważa, że jest związany regułami lub ograniczeniami, ale w rzeczywistości dokonał wyborów, które nie były zdeterminowane regułami i ograniczeniami, w związku z czym jego wybory były swobodne i twórcze, nie uzyskałby ochrony prawnoautorskiej, mimo że stworzył utwór zasługujący na ochronę z obiektywnego punktu widzenia. Taki rezultat wydaje się niezgodny z wymogiem ochrony własności intelektualnej wynikającym z art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Z drugiej strony, twórca, który zakłada, że tworzy swobodnie i kreatywnie, ale w rzeczywistości jest związany regułami lub ograniczeniami, uzyskałby ochronę prawnoautorską dla swojego dzieła, mimo że z obiektywnego punktu widzenia nie stworzył utworu zasługującego na ochronę. Prowadziłoby to do niezgodnego z zasadami prawa własności intelektualnej rezultatu, w którym każdy mógłby sam dowolnie przyznawać sobie prawa bezwzględnie obowiązujące, takie jak uprawnienia wynikające z prawa autorskiego (zob. A. Nordemann w: Fromm/Nordemann loc. cit. § 2 UrhG pkt 16). Svea hovrätt wyraża również obawę, że taka interpretacja wymogu oryginalności, która koncentruje się na procesie twórczym i decyzjach podejmowanych w jego trakcie przez autora, prowadziłaby do stosunkowo niskich wymagań dotyczących swobodnych twórczych wyborów i pociągałaby za sobą ryzyko, że również przedmioty, które mogą nie zasługiwać na zaklasyfikowanie ich jako utwór, zostałyby objęte ochroną prawnoautorską (Svea hovrätt, postanowienie z dnia 20 września 2023 r., pkt 26–28).

- 19 Aby zachować zgodność z ogólnym celem dyrektywy 2001/29, jakim jest ustanowienie wysokiego poziomu ochrony praw autorskich (wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Pelham i in., C-476/17, EU:C:2019:624, pkt 30), przy określaniu pojęcia utworu w prawie Unii należy również wziąć pod uwagę okoliczności, które mają wpływ na skuteczne proceduralne egzekwowanie praw autora. W tym względzie należy uwzględnić, że w postępowaniu o naruszenie praw autorskich ciężar dowodu występowania osobistej twórczości intelektualnej spoczywa na autorze-powodzie. Wymóg udowodnienia konkretnej motywacji twórcy mógłby w sposób nieuzasadniony zwiększyć wymagania dotyczące ochrony praw autorskich [zob. OLG Hamburg, GRUR 2022, 565 (juris pkt 39)].
- 20 Standard oparty na podejściu twórcy byłby obarczony trudnościami, które – w przypadku subiektywnych elementów – regularnie pojawiają się przy ustalaniu faktów przez sąd. Co więcej, prawdopodobnie raczej wyjątkowo występuje taka sytuacja, że twórca wypowiada się na temat swojego podejścia w trakcie tworzenia danego przedmiotu lub przynajmniej, że istnieją wskazówki dotyczące tego podejścia. Ponadto należy się obawiać, że trudności te wobec długiego okresu ochrony prawnoautorskiej będą się jeszcze zwiększać przez fakt, że nierzadko zdarza się, że utwór został stworzony kilka lub – jak w spornej sprawie – nawet kilkadziesiąt lat wcześniej. Aspekty te stoją na przeszkodzie jednolitemu w obrębie Unii i przewidywalnemu pod względem prawnym rozpatrywaniu okoliczności istotnych dla ochrony praw autorskich przez powołane do tego sądy krajowe.

- 21 Z drugiej strony wykładnia pojęcia oryginalności, którą sąd odsyłający uznaje za prawidłową, zależy od obiektywnych okoliczności, które są łatwiejsze do ustalenia przez sądy krajowe, takich jak cechy wzoru lub ogólne wrażenie wywoływane przez utwór lub zakres wolności przy tworzeniu, które określa się w świetle wcześniej ustalonego zestawu form i potrzeb technicznych dzieła. W tym celu zasadniczo wystarczy, aby powód przedstawił dany utwór i określił konkretne elementy dzieła, z których ma wynikać ochrona prawnoautorska. W przypadku przedmiotów chronionych jako wzory, przy których możliwości artystyczno-estetycznego kształtowania są zwykle ograniczone, ponieważ przedmioty te muszą spełniać określone wymogi techniczne i mieć technicznie określone cechy, należy również precyzyjnie i wyraźnie wykazać, w jakim stopniu są one artystycznie zaprojektowane w zakresie wykraczającym poza ich formę zdeterminowaną przez ich funkcję [BGH, wyrok z dnia 12 maja 2011 r. – I ZR 53/10, GRUR 2012, 58 (juris pkt 24 i nast.) – Seilzirkus (piramida linowa), z dalszymi odesłaniami, BGH, GRUR 2023, 571 (juris pkt 21) – Vitrienenleuchte (oświetlenie witryn)]. Jeśli natomiast pozwany broni się zarzutem, że przedmiot nie podlega ochronie lub że zakres ochrony jest ograniczony, ponieważ autor odwołał się do wcześniej znanej formy, do pozwanego należy przedstawienie i udowodnienie wyglądu wcześniejszego utworu [BGH, wyrok z dnia 27 maja 1981 r. – I ZR 102/79, GRUR 1981, 820 (juris pkt 25) – Stahlrohrstuhl (krzesło z rur stalowych) II, z dalszymi odesłaniami].
- 22 W odniesieniu do estetyki dzieła należy odwołać się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z którym efekt estetyczny wzoru nie pozwala sam w sobie na ustalenie, czy wzór ten stanowi twórczość intelektualną spełniającą wymóg oryginalności. Rozważania o charakterze estetycznym mogą jednak wchodzić w zakres działalności twórczej (wyrok z dnia 12 września 2019 r., Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, pkt 54). W związku z tym sąd odsyłający przyjmuje, że efekt estetyczny wzoru może (tylko wtedy) uzasadniać ochronę praw autorskich, o ile opiera się on na osiągnięciu artystycznym i je wyraża [zob. BGH, GRUR 2023, 571 (juris pkt 13) – Vitrienenleuchte (oświetlenie witryn), z dalszymi odesłaniami]. Jednakże o ile efekt estetyczny wzoru opiera się na osiągnięciu artystycznym, tj. na swobodnych twórczych wyborach, i wyraża je, to również od stopnia treści estetycznej zależy, czy wzór ten osiąga poziom oryginalności, który uzasadnia ochronę prawnoautorską.
- 23 W przedmiocie trzeciego pytania prejudycjalnego: W niemieckim prawie autorskim należy – przy ocenie statusu utworu – wziąć pod uwagę poszczególne wskazówki, które przemawiają za indywidualnością lub przeciw indywidualności utworu, aby osiągnąć możliwie obiektywny i zrozumiały wynik. Jako wskazówkę przemawiającą za możliwością ochrony utworu należy również uwzględnić odbiór utworu w kręgach specjalistów i wśród pozostałej publiczności; prezentacja utworu w muzeach sztuki i na wystawach sztuki może również dostarczyć informacji, że kręgi otwarte na sztukę postrzegają go jako osiągnięcie artystyczne podlegające ochronie prawnoautorskiej [zob. BGH, wyrok z dnia 10 grudnia 1986 r. – I ZR 15/85, GRUR 1987, 903 (juris pkt 31) – Le Corbusier-Möbel (meble Le Corbusier), z dalszymi odesłaniami; OLG München, GRUR-RR 2011,

54 (juris pkt. 43); Dreier in Dreier/Schulze loc. cit. § 2 pkt 61 i nast. z dalszymi odesłaniami; BeckOK.UrhR/Rauer/Bibi loc. cit. § 2 pkt 102; Leistner, GRUR 2019, 1114, 1120; loc. cit. OLG Hamburg, ZUM-RD 2002, 181 (juris pkt 83)].

- 24 Wydaje się wątpliwe, czy po wyroku Brompton Bicycle okoliczności te mogą być nadal wykorzystywane jako wskazówki.
- 25 Trybunał orzekł, że przy ocenie oryginalności sąd krajowy powinien wziąć pod uwagę wszystkie istotne okoliczności, które istniały przy projektowaniu tego przedmiotu, niezależnie od czynników zewnętrznych i późniejszych względem momentu stworzenia tego przedmiotu (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 37).
- 26 Sąd odsyłający rozumie jednak wywody Trybunału jedynie jako wyjaśnienie, że dla oceny, czy istniał wystarczający zakres wolności i czy zakres ten został wykorzystany artystycznie przez twórcę decydujące są wyłącznie okoliczności istniejące w momencie tworzenia (zob. także BGH, GRUR 1961, 635, 638, pkt III 4 – Stahlrohrstuhl (krzesło z rur stalowych) I). Zgodnie z tym nieistotny jest wprawdzie w szczególności późniejszy rozwój zestawu form, jednak okoliczności, które wystąpiły po stworzeniu produktu, takie jak oceny w kręgu specjalistów, powinny móc być wzięte pod uwagę, o ile mogą stanowić punkt wyjścia dla oceny, czy przedmiot stanowił własną intelektualną twórczość autora w momencie jego projektowania. Umożliwia to sądom krajowym wypełnienie ich zadania polegającego na uwzględnieniu wszystkich istotnych okoliczności rozpatrywanego przypadku, które istniały przy projektowaniu danego przedmiotu (wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., Brompton Bicycle, C-833/18, EU:C:2020:461, pkt 37).